Raadsvoorstel

Onderwerp	GEWIJZIGD Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030
Zaakid	0637656147
Auteur	Hendriks m.g.hendriks@zoetermeer.nl 06 – 18.42.13.54
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Directeur	A. Quentin
Portefeuillehouder	Wethouder Paalvast
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	19 april en 17 mei 2021 in verband met subsidies 2022
Programma(s)	Programma 4 Vrije tijd
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting	De Cultuurvisie 2030 start in coronatijd, waarin culturele instellingen zwaar getroffen zijn door het virus. Nu duidelijk wordt dat de coronacrisis langer duurt dan verwacht en beperkende maatregelen nodig blijven om het coronavirus te beheersen, is het starten van de Cultuurvisie extra van belang om onze stad leefbaar en toekomstgericht te houden. De Cultuurvisie schetst **acht programmalijnen** voor twee beleidsperiodes (2022-2030). Met een opmaat in 2021. De Raad wordt voorgesteld de visie aan te nemen en het college de opdracht te geven deze visie per programmalijn uit te werken met programmagroepen in uitvoeringsagenda's.
Bijlagen	1. Cultuurvisie 2030 2. Participatieverslag Cultuurvisie 3. Visie Beeldende kunst. Deze visie is eerder in 2018 opgesteld in participatie met de stad.

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 april 2021

besluit

1. De Cultuurvisie 2030 met de volgende programmalijnen vast te stellen. Met als opgave per programmalijn:

A. Programmalijn 1. Stabiele basis
    1. Zoetermeer heeft een stabiele, toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur.
    2. In 2030 is samenwerking tussen de culturele instellingen een vanzelfsprekendheid.

B. Programmalijn 2. Ruimte voor groei
    1. Een groeiend aantal professionele en amateurorganisaties heeft zich ontwikkeld tot partners die bijdragen aan de cultuursector in de stad door middel van hun activiteiten en samenwerkingsverbanden.
    2. Deze groep heeft een aanzuigende werking op bevolkingsgroepen of niches die Zoetermeer wil trekken of behouden, en zorgt mede voor binding.

C. Programmalijn 3: Cultuur om de hoek
    1. Cultuurorganisaties, makers en inwoners programmeren en beleven lokaal in de hele stad cultuur.
    2. Elke inwoner heeft toegang tot culturele activiteiten op acceptabele afstand, laagdrempelig en passend bij zijn/haar vrijetijdsbehoefte.

D. Programmalijn 4: Nieuwe smaken, nieuwe makers
    1. Zoetermeer is aantrekkelijker geworden als stad waar (jong) talent graag blijft wonen en werken, waar creatieve professionals zich vestigen en Zoetermeer heeft 4% banen in de creatieve industrie.
    2. Er zijn makerspaces, broedplaatsen en ateliers ontwikkeld die een inspirerende omgeving vormen en voor binding zorgen tussen makers en afnemers.

E. Programmalijn 5: Iedereen doet mee
    1. Alle inwoners en bijzondere doelgroepen kunnen deelnemen aan cultuur.
    2. Zoetermeer heeft een interventiemethodiek om met cultuur verschil te maken en er zijn vanzelfsprekende verbindingen tussen cultuur en het sociaal domein

F. Programmalijn 6: Jong geleerd oud gedaan
    1. Cultuureducatie is structureel ingebed in het onderwijs en onderdeel van het programma in de kinderopvang.
    2. Er is een sterke samenhang tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie, jeugd en de jongeren kunnen hun creatieve talenten ontwikkelen in Zoetermeer.

G. Programmalijn 7: Goud maken
    1. De informatie en kennis over erfgoed van Zoetermeer is vergroot, bij zowel inwoners als bezoekers.

2. Het nu nog onzichtbare erfgoed is ontdekt, geïnventariseerd, gedocumenteerd, bewaard, ontsloten en fysiek en digitaal toegankelijk gemaakt, ook voor de periode na 1945.
3. De stad heeft goedlopende musea en erfgoedinstellingen binnen een samenwerkingsverband, met tentoonstellingen en collecties die passen bij onze stad.

H. Programmalijn 8: Zoetermeer geeft kleur
1. Er is cultuuraanbod dat aanvullend werkt op een regionale branding.
2. Er is een veelzijdig aanbod in Zoetermeer met interessante samenwerkingen met andere steden voor wat betreft programma en publieksgroepen.
3. Zoetermeer heeft culturele partners die een breed publiek trekken met een goede en passende huisvesting in onze stad.

2. Voor de komende beleidsperiode (2022-2025), aan te merken als culturele basisinstelling voor programmalijn 1:
   a. aan te merken als culturele basisinstelling:
      -Stadstheater Zoetermeer
      -CKC&Partners
      -Bibliotheek Zoetermeer
      -Cultuurpodium Boerderij
      -FRANX
   b. een besluit over de aanmerking van de basisinstelling voor de museale functie voor te leggen na afronding van het onderzoek naar de invulling en toekomst van deze museale functie

3. Het college opdracht te geven de programmalijnen uit te werken in uitvoeringsagenda's voor 2022.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 17 mei 2021

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
De gemeente Zoetermeer heeft na een intensief participatietraject een nieuwe Cultuurvisie tot stand gebracht voor de periode tot 2030. Deze Cultuurvisie biedt een doorkijk op de ontwikkeling van de stadscultuur van Zoetermeer. De Cultuurvisie 2030 start in coronatijd, waarin culturele instellingen en programmamakers zwaar getroffen zijn door het virus, evenals inwoners en bezoekers. De Cultuurvisie is nu extra van belang om onze stad leefbaar en toekomstgericht te maken en te houden.

Onze stad heeft tegelijkertijd een veranderkundige opgave. In 2040 willen we ons ontwikkelen tot een aantrekkelijke stad, met gezonde wijken, goede en passende werkgelegenheid, de juiste groepen inwoners en bedrijven, op een duurzame wijze die passend is bij technische en ecologische ontwikkelingen, en gebaseerd op principes van welzijn naast welvaart.

Van de acht programmalijnen in de Cultuurvisie zijn er vijf opgebouwd in samenwerking. Het betreft samenwerkingen tussen de culturele sector met diverse partners in de stad op sociaal, economisch, educatief en innoverend gebied, en natuurlijk samenwerkingen met de inwoners van onze stad zelf.

Met vrije tijd en cultureel vermogen wordt uitgegaan van de basiskracht van inwoners en bezoekers om hun leven vorm te geven. De programmalijnen zorgen bijvoorbeeld voor een goede gezondheid, sociale cohesie en veerkracht. Wie gefaciliteerd en gesteund wordt, houdt zelf de regie over zijn/haar leven.

Daar waar er achterstanden zijn en kwetsbare groepen die niet deel kunnen nemen wordt met drie programmalijnen en de culturele interventies daarbinnen de helpende hand geboden. Ook hier doen we een appel op de mogelijkheden die er nog wel zijn voor mensen.

In de Cultuurvisie staan per programmalijn beoogde resultaten voor 2030 uitgewerkt.

Beoogd effect
Uit het participatietraject blijkt dat er behoefte is aan
-cultuur die raakt;
-cultuur die beter wordt ontsloten en over het voetlicht wordt gebracht;
-cultuur die op meer plekken in de stad aanwezig is;
-netwerk- en ketenvorming.
Er is vraag naar programma dat past bij de diverse publieksgroepen en de samenstelling van de bevolking in alle levensfasen.

De Cultuurvisie;

- schetst daarvoor **acht programmalijnen** voor twee beleidsperiodes (2022-2030), met een opmaat in 2021;
- gaat uit van een **brede aanpak**. Iedere programmalijn werkt samen met verschillende partijen in de stad waar cultuur mee verbonden is (o.a. onderwijs, instellingen).
- is tot stand gekomen in **samenwerking** tussen het culturele veld, een brede set aan gemeentelijke afdelingen, en maatschappelijke partners in de stad.
- heeft geleid tot een groep van cultuurpartners die samen met gemeente en andere organisaties werkt aan het verder brengen van Zoetermeer en haar stadscultuur.

- sluit aan bij inzichten over **Zoetermeer 2040;**

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's
In Zoetermeer kiezen we voor de mix van:
- Stabiliseren van de huidige culturele spelers, die ook bestaande en nieuwe generaties spelers gaan faciliteren (programmalijn 1 en 2);
- Stimuleren en creëren van een nieuwe humuslaag van makers/ creatieve economie (programmalijn 4) en bouwen aan een basisontwikkeling door middel van cultuureducatie in het onderwijs (programmalijn 6);
- Insteken op binding en versterking van deelname door en met iedereen, met programma's om de hoek (programmalijn 3,5,7);
- Daarmee in totaliteit het cultureel vermogen van de stad versterken, zowel in sociale, economische als in fysieke zin. Dat straalt ook uit op en biedt inhoud voor 'Zoetermeer is de plek' (programmalijn 8).

De visie gaat uit van een stadscultuur waarin vele partijen een bijdrage leveren. Het wiel moet weer op gang gebracht worden met alle partijen die bijdragen.

De financiering is budgetneutraal en bestaat uit:
-Het ombuigen van het bestaande budgetten binnen het onderdeel cultuur van programma 4 Vrije tijd. Deze worden zo ingericht dat ze maximaal bijdragen aan de programmalijnen.
-Het aanboren van externe budgetten, waaronder fondsgelden. Deze kunnen een plus betekenen om meer mogelijk te maken in de stad. Fondsen bieden veelal projectgelden, maar bieden wel voortdurend nieuwe regelingen aan waarvan gebruik gemaakt kan worden.
Voor 2021 en 2022 wordt ingezet op:

Argumenten
1. **De Cultuurvisie met de acht programmalijnen vast te stellen.**

1.1 Zoetermeer heeft een inhaalslag te maken op cultureel gebied
Zoetermeer staat in de culturele index uit de Atlas voor Gemeenten op plaats 46 van de 50. Onze stad heeft in vergelijking met andere steden minder te bieden op cultureel gebied. Dat is het geval zowel op het vlak van culturele programmering, cultuurparticipatie, het begeleiden van een nieuwe generatie cultuurmakers, als in aantal en soort culturele partijen.

1.2 Zoetermeer krijgt een programma dat bij de stad past
Er is een cultureel programma nodig dat past bij de diverse publieksgroepen en de samenstelling van de bevolking, in al haar levensfasen. Er is behoefte aan cultuur die raakt, cultuur die beter wordt ontsloten en over het voetlicht wordt gebracht, cultuur die op meer om de hoek aanwezig is. Dit wordt geborgd in de acht programmalijnen, die werken als een samenhangend en dekkend geheel.

1.3 De cultuurvisie werkt breed en preventief
De Cultuurvisie biedt een proeftuin om te oefenen in werken vanuit een nieuw perspectief. De programmalijnen worden gezamenlijk uitgevoerd in vaste samenwerkingsverbanden met de stad. Culturele en vrijetijdsactiviteiten worden meer nabij en ook op maat ingericht, en met, voor en door inwoners en bezoekers en makers. Er wordt hiermee een appel gedaan op eigen mogelijkheden en ontwikkeling en wat eenieder kan. Dit draagt eraan bij om op termijn de belasting op zorgsystemen doen afnemen.

2. Vast te stellen dat voor de komende beleidsperiode, te weten 2022-2025, worden aangemerkt als culturele basisinstelling.

2.1. Drempeleisen aan de basisinstelling.
Een culturele basisinstelling is een bij de Kamer van Koophandel ingeschreven rechtspersoon zonder winstoogmerk, die gedurende ten minste drie jaar zelfstandig in Zoetermeer in vaste huisvesting op eigen naam is gevestigd, met een stabiele, professioneel geleide bedrijfsvoering, zich houdend aan de geldende landelijke codes voor governance, diversiteit en fair pay, die werkzaamheden verricht op één van de gebieden: openbare bibliotheek, theater, museale functie, poppodium, centrum voor cultuureducatie, -participatie en amateurkunst, instelling voorhedendaagse beeldende kunst.

2.2 Vaststelling biedt zekerheid.
Door vast te stellen welke culturele organisaties in de komende beleidsperiode worden aangemerkt als culturele basisinstelling, wordt duidelijk welke partijen in aanmerking komen voor de – bij de cultuurvisie horende - nieuwe subsidieregeling culturele basis. Deze partijen zullen daarnaast nauw samenwerken in de uitwerking van alle acht programmalijnen. Hiervoor wordt een gezamenlijk cultureel convenant getekend.

3. Het college opdracht te geven de programmalijnen uit te werken in uitvoeringsagenda's voor 2022 en verder.

3.1 De Cultuurvisie heeft een uitwerking nodig
De culturele analyse van de stad is gereed, een stip op de horizon is geschetst in de opgaven per programmalijn. Op basis hiervan kan gestart worden met het ontwerpen, uitwerken en inzetten van de uitvoeringsprogramma's.

Kanttekeningen
1.1. De visie gaat uit van een budgetneutrale aanpak
De feiten en cijfers geven aan dat Zoetermeer een beleidswijziging nodig heeft. Deze wordt nu budgetneutraal ingezet. De visie is een richting voor 10 jaar, een periode waarin ook Zoetermeer 2040 gestalte zal krijgen, waarbij de stad aantrekkelijker moet worden voor diverse groepen inwoners en bezoekers. Als ontwikkelingen in de stad dat vragen zal de uitwerking van de visie tussentijds bijgesteld en geactualiseerd moeten worden.

1.2. De onzekere situatie als gevolg van Covid -19.
De duur en impact van de Coronacrisis is lastig in te schatten. Het aannemen van de cultuurvisie biedt juist perspectief en (beleids)richting voor de culturele sector. De markt voor cultuur moet weer aantrekken. Cultuur is mede afhankelijk van eigen inkomsten.

1.3. De samenwerking kan te langzaam van de grond af komen.
Het vergroten van het cultureel vermogen van onze stad duurt jaren. Mede om die reden is gekozen voor een visie met een looptijd van tien jaar. Een deel hiervan is afhankelijk van een goede samenwerking en dialoog. Het samenwerken moet verder worden voortgezet en ingericht. Het welslagen van deze visie hangt sterk af van de mate waarin partners in de stad elkaar kunnen vinden. De samenwerking tijdens het participatietraject en voor de noodplannen Corona zomer en winter laten hier een positieve lijn in zien.

Financiën

Financiële strategie tot 2030

Het realiseren van deze visie krijgt in de komende tijd binnen de beschikbare middelen gestalte. De Cultuurvisie wordt binnen cultuur/ programma 4 Vrije tijd doorontwikkeld. Het inzetten van de programmalijnen biedt een structuur aan voor de beleidswijziging die de komende tijd met gelijkblijvende bijdrage van de gemeente gerealiseerd gaat worden.

Per programmalijn wordt nauw samengewerkt om de opgaven te realiseren. Hiermee bieden we de programmawerkgroepen speerpunten aan waarop men inspanning kan richten.
Daarbij wordt steeds de mogelijkheid gezocht met externe fondsen het beschikbare budget financieel op te plussen.

Aangaande de museale functie: er wordt een bedrag ter hoogte van het huidige subsidieniveau van Museum de Voorde gereserveerd voor de museale functie totdat hierover een definitief besluit gevallen is.

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
- De Cultuurvisie is in een uitgebreid participatietraject van anderhalf jaar tot stand gebracht.
- Na vaststelling van de visie gaat deze participatie verder om de programmalijnen in gang te zetten.

Duurzaamheid
In de programmalijnen 1 en 2 wordt in de afwegingskaders van de nieuwe subsidieregelingen het duurzaam ondernemen als richtlijn genoemd. Dit wordt meegewogen in de besluitvorming en is onderdeel van de subsidiegesprekken.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor personen met een beperking
Programmalijn 5 ‘Iedereen doet mee’ richt zich op het wegnemen van belemmeringen om in cultuur te participeren, zowel fysiek als mentaal. Ook in de afwegingskaders voor de nieuwe subsidieregelingen is toegankelijkheidsbeleid expliciet genoemd als richtlijn. Dit naast landelijke codes als diversiteit, inclusie, governance en fair pay. Bij nieuwe ontwikkelingen en aanpassingen die van invloed kunnen zijn op personen met een beperking wordt de Toegankelijkheidsraad om advies gevraagd.

Rapportage en evaluatie
De uitvoeringsagenda’s worden uitgewerkt.